

ЕПИЛОГ

Преди да напиша каквото и да било, в заключение на тази оригинална литературна творба, бих желал да предложа на вниманието на читателя един вариант на афиш:

СВЕТЛО И ТЪМНО

Драма в множество действия и още повече сцени

Действащи	лица:
Първият	Тодор Живков
Жената	Мара Малеева
Надеждният	Георги Йорданов
Писателят	Георги Джагаров
Теоретикът	Александър Лилов
Прагматикът	Огнян Дойнов
Реформаторът	Гриша Филипов
Протежето	Петър Младенов
Лукавият	Андрей Луканов
Апаратчикът	Милко Балев
Армеецът	Добри Джуров
Момчето	Георги Атанасов
Ловецът	Пенчо Кубадински
Бунтарката	Соня Бакиш
Конспираторът	Станко Тодоров
Доносникът	Чудомир Александров
Приятелка №1	Блага Димитрова
Садистът	Мирчо Спасов
Професорът	Йордан Йотов
Партизанчето	Димитър Станишев
Фуражката	Велко Палин
Папазът	Начо Папазов

Мисля, че горното е прилично резюме на разказаното, създавайки отплавна точка за размисли върху прочетеното в тази книга. Безспорно всеки ще направи своите изводи; аз просто ще използвам случая да споделя своите.

Без значение в какъв жанр ще се класифицира това произведение, то ще остави трайна следа в нашата литература, понеже е свидетелството на един от тези, които в продължение на последните 50-60 години са имали възможността отблизо да следят развитието на въпросната драма, а през определени периоди дори са работили в непосредствен контакт със, или поне в близост до, някои от действащите лица, което им е осигурило придобиването на лични впечатления, както и на “външна информация”. Представянето на сюжета в художествена форма просто крещи за сценична постановка и не напразно този епизод започва с една алюзия в тази насока.

Верен на себе си, о.з. генерал-майор Дапчев ни представя честно и почтено драмата на България така, както я вижда той. Разбира се, че е пристрастен, след като и до ден днешен е “останал на марксистическо-ленински позиции”, както сам се изразява. Което автоматично означава, че за него трагедията на България е трагедията на неговата Партия, и обратното. Което на пръв поглед за тези от нас, които не сме чак толкова възхитени нито от самата БКП, нито от нейната идеология (а още по-малко от прилагането ѝ на практика), би изглеждало като повод да отхвърлим прочитането — а камо ли коментирането — на книгата. Но това би било само повърхностното отношение на незрелия, нихилиста или просто на недоразвит, примитивен мозък. Аз съм готов да предизвикам всеки, който се счита честен и почтен човек, при това и български патриот, с твърдението, че задълбоченото вникване в предложената драма демонстрира няколко важни плюс още други сравнително второстепенни причини за днешната трагедия на България, което прави това четиво ценен извор за осъзнаване реалностите днес. Предварителните идеологически пристрастия на четеца нямат никакво значение за въпросните констатации, както ще се види от изброяването им, което възнамерявам да направя по-долу. Защото според мен оттук идва втората важна поука и полза от тази творба — подпомагане намирането на отговора на въпроса “Какво трябва да се направи, за да се спаси държавата и нацията от загиване?”

Един от най-ценните елементи от заслугата на Вълкан Дапчев към читателите е аспектът демонстриращ възходът на българската икономика и приносът на отделни висши държавни ръководители: не случайно темата за Огнян Дойнов доминира и — ако бихме нарекли творбата “повест” — той би могъл да се определи като “главен герой”. Ако обобщим, за автора “поради” ръководната роля на БКП и нейната идеология, а за

мен “въпреки” неминуемите пречки, които идеологизацията и намесата на една Номенклатура абонирана за властта и нямаща никакъв автоматичен коректив (отрицателна обратна връзка, или с други думи механизъм, който да ѝ държи сметка), българската интелигенция успя да постигне всички тия върхове в икономическото развитие на страната, които генералът споменава. В негова подкрепа ще допълня тук с един конкретен пример от сегмента от индустрията, който наричаме електроника и микроелектроника.

Начиная от 1972 г. в продължение на десетина години работех в Института по Микроелектроника (ИМЕ) в София като инженер, научен сътрудник и ръководител на секция. ИМЕ беше един от ведомствените институти — бази за научно-изследователска и развойна дейност — създадени като форма на подразделения на БАН с практическа насоченост и без академични ангажименти. Институтът разработваше и внедряваше в производството на комбината “Микроелектроника” в Ботевград интегрални схеми и други полупроводникови прибори, на базата на които другите институти проектираха — и съответните предприятия изработваха — множество автоматизирани машини, системи и отделни дискретни апарати, все продукти на българската електронна и машиностроителна индустрия. Една група такива продукти по онова време представяваха компютрите, разработени от ЦИИТ (Централен Институт по Изчислителна Техника) и произведени от ЗИТ (Завод за Изчислителна Техника), пример споменат и от автора. По-късно, през 1980-те, нашите интегрални схеми се използват и от завода в Правец, всички институти и заводи работещи за военната ни индустрия и пр., и пр. Спомням си и свидетелството на мой приятел от онова време, Ангел Тодоров — инженер, научен сътрудник и ръководител на секция в НИПКИЕП (Научно-Изследователски и Проекто-Конструкторски Институт по Електронна Промисленост) — по отношение на конкурентноспособността на техните изделия: Те успяха да продадат на френска фирма автоматични везни за дозиране на насипни храни (захар, ориз и др.) за пакетираща линия — да, французите купиха от България проекта и изработката на тези машини; годината е около 1975, електронните компоненти производство на “Микроелектроника”, останалото е нестандартно оборудване произведено пак у нас, до окомплектоването на линиите.

А ето на какви реакции от външния свят съм бил лично свидетел, по отношение на нивото на нашите достижения, както и респективно продаваемостта на самите компоненти и системи, разработвани в ИМЕ и произведени било в Ботевградските заводи, било в пилотните линии на Института. Ще приведа само два примера:

През 1972-1974 се наложи спешно да разработваме керамични корпуси за произвежданите от нас интегрални схеми, поради ембарго върху доставките отвън — доставяха се по малко от Япония, но допускам, че беше “на черно”, а това не може да бъде сериозна основа за сериозна

дейност; отделно дето цената на тези наистина много надеждни корпуси е ужасно висока, най-често надвишаваща себестойността на чипа, който защитават. Една по една преодоляхме всички технологически трудности и през 1975 г. показахме образци от нашето изделие на гостуваща делегация от Thomson CSF (огромен концерн, един от стълбовете на военно-промишления комплекс на Франция, който тогава включваше и дивизия по електроника и микроелектроника, по-късно отделена от него и влята в днешната публично-държавна¹ компания ST Microelectronics, една от десетте най-големи фирми в света за полупроводникови компоненти). Директорът на дивизията по микроелектроника — очевидно издигнал се по способности от инженерно ниво, а не парашутиран на позицията си по повелята на управляващата партия — дълго гледа нашите корпуси под микроскопа и накрая просто каза: “Messieurs, mes salutations — vous avez gagnez!” (Господа, моите поздравления — вие сте успели!) Човекът познаваше до тънкост най-критичния проблем (с който очевидно се бореха и неговите специалисти, в стремежа си да си осигурят независимост от внос на компонент, чиято трудност за изработка го прави много скъп — отделно от въпроса дали е под ембарго, или не) и имаше вещината да разпознае, че ние бяхме решили най-критичната задача, която бе създаването на стъкло със специални и силно противопоставящи се едно на друго свойства (по-късно патентовяхме това изобретение, както и много други в областта).

Някъде около 1980 г. ИМЕ разработи наша, българска микропроцесорна система. Разбира се, копирахме американците — един колега се върна от специализация в Япония, където бе купил един чип, приложихме му спешно “reverse engineering”, и готово! Учудването ни дойде, когато научихме, че България е третата страна в света, която има своя микропроцесорна система, след САЩ и Япония — само дето ние бяхме копирали схемата на “Motorola”, а колегите японци тази на “Intel”. Всичко това разбрахме от “Semiconductor International”, периодично издание на индустрията, в което се появи статия озаглавена “Bulgaria: not only yoghurt” (България — не само кисело мляко). За да се ориентират и неспециалистите, ще спомена за съпоставка следното: Останалият свят бе толкова назад от трите посочени шампиони, че, за да преодолее изоставането си, Германия — чрез индустриалния гигант Сименс, който тогава също имаше внушителна дивизия за микроелектроника, по-късно отделена в самостоятелното предприятие “Infineon” — направи огромни инвестиции, включително публични, от лендерите. Край Регенсбург се построи фабрика за 1 Mb DRAM (това към днешно време изглежда като детска играчка, но когато се прокарва пъртината нещата изглеждат далеч по-другояче), за чиято технология бе закупен лиценз от “Toshiba”. Целият проект коства на германския данъкоплатец над 1 милиард мар-

¹ част от акциите са национална собственост респективно на Франция и Италия

ки, колосална за онова време сума, и бе подложен на ужасяваща критика по медиите, където го кръстиха “Das Milliardengrab” (гробът на милиарди). Въпреки това, то бе правилно насочена инвестиция, понеже с това германците успяха до голяма степен да преодолеят изоставането си... А какво се случи с нашия микропроцесор ли? В същата година ГДР направи поръчка за 250 000 комплекта (тогава системата бе от няколко чипа — 1 процесор и 4-5 чипа с периферните памети), която успяхме да изпълним до края на годината. А руснаците зададоха простичък на вид въпрос: Колко милиона комплекта можете да ни доставите догодина? Което де факто бе въпрос за спешното създаване на сериозен допълнителен производствен капацитет, отчитайки реалността, че това значи огромна маса ембаргово оборудване. Разбира се, настана страхотно оживление, тоест невероятна паника придружена с огромен ентузиазъм плюс голяма доза заслужена гордост. Инвестициите бяха направени, проектът за разширение тръгна, но към времето на пускането му в експлоатация аз вече бях “надянал златния шпайк”, така че това е всичко, за което мога да свидетелствам от първа ръка...

С други думи, истината е, че в периода 1965-1985, при управлението на БКП — и за едни “поради”, за други “въпреки” това — България преживя период на истински икономически разцвет, точно така, както го е илюстрирал генерал Дапчев. Това трябва да се признае и да се отчете като резултат от хармонизирането на насочването — а и фокусирането на прицела — на усилията на българската интелигенция както по управленческите върхове, така и надолу по цялата стълбица на йерархията, та чак до редовите членове на трудовата армия, тоест, до обикновения български труженик. Приносът на всички е безспорен, и той започва с това, че всички участници в процеса прилагат усилията си в една и съща посока! Разбира се, олицетворение на успехите стават ръководителите, поели отговорността за развитие на икономиката чрез инвестиране в тази или друга насока — проф. Иван Попов, Огнян Дойнов и другите споменати от Вълкан Дапчев герои на книгата. И точно тук е тънкостта: обръщам внимание на читателя, че те всички са технократи-професионалисти, абсолютно неангажирани идеологически, и ако са ги направили членове на БКП, то това е единствено за спазване на постулата, че ако не си в списъка на Номенклатурата, не можеш да си на управленчески позиции. С други думи, твърдението ми е, че успехите на една държава са постижения на народа, при дадената форма на управление, докато пораженията на нацията са само дело (“заслуга с обратен знак”) на управляващата върхушка. Всеки народ си заслужава управниците, които търпи докато те постигат — или по-точно си приписват — успехи, най-вече на икономическия фронт. Когато пораженията им докарат на нацията трайна мизерия, те биват изхвърлени на бунището (а най-добре в затво-

ра), налага се нова форма на управление и започва нов цикъл, който би трябвало да фокусира отново усилията на всички — особено, и на първо място, в икономиката — в една и съща посока... Не напразно имаме налице изказванията на множество от героите на книгата, а още повече и на трети лица — виж напр. това на Франц-Йозеф Шраус или М. Себу по отношение на О. Дойнов — квалифициращи ги първо като патриоти пар екселанс и второ като управленчески кадър от най-висша класа. Трето няма, по простата причина, че партийната принадлежност няма никаква стойност, за хората, които искат да вършат каквато и да е съзидателна дейност, особено на ръководна позиция. Партийната принадлежност е едно губивреме, една безсмислица, която се превръща в ценен актив само в обществата, където една Номенклатура — без значение дали еднопартийна или многопартийна, без значение с какъв цвят се идентифицира, без значение дали се пише “дясна”, “лява” или “центристка” — си е присвоила правото да ръководи нацията си (неизбежно аспирирайки към титлата “управленчески елит” с надеждата чрез това — поради тоталната липса на други възможности — да задоволи тщеславието и суетата си; въпросът за джоба се разбира от само себе си).

Другата важна нишка, която пронизва повествованието, е тази за зловредното влияние на кариеризма, с неизменните пороци, които еманират от неговите носители: лицемерие, подмазвачество, угодничество, интригантство. Освен отблъскващият характер на такива образи от чисто общочовешка морално-етична гледна точка, ясно се вижда, че присъствието на такива хора по високите етажи на властта е в ущърб — а в някои случаи би могло да е дори пагубно — за нацията и държавата. Тогава — и особено след наблюдението, че в съвременните партии кариеризмът е масово явление, за да избегна абсолютизиращата декларация “всъщност на днешно време само кариеристи стават професионални политици” — съвсем естествено се налагат въпросите: Откъде-накъде една държава трябва да се управлява от професионални политици, които първо са по правило некадърници в професията си, ако въобще имат такава, и второ са кариеристи и се стремят предимно да рекламират себе си и евентуално партията си, а не да вършат народополезна дейност? Не е ли от ясно по-ясно, че професионални мениджъри, доказали себе си като талантиви ръководители в своя ресор, и на дело демонстрирали във висша степен патриотизма си и готовността да служат на нацията си, са безкрайно много по-полезни за държавата, на съответните позиции?...

Не можем да отменим без отбелязване високия морал на хора като Соня Бакиш, Станко Тодоров, Г. Йорданов, Гр. Филипов, проф. Й. Йотов и др. (за технократите вече споменахме). Авторът не се стреми да ни ги представи всичките като кристално чисти — и те са хора като всички нас, и В. Дапчев посочва примери измежду известните нему грешки на някои

от тях. Но с етичното си, като цяло, поведение и със стремежа си към духовно извисяване, а не материално облагодетелстване, те служат за образец, за представителна извадка на идеалистите, с които без съмнение е пълна БКП в началото на съществуването си. Особено доблестно е поведението на двойката Бакиш — Тодоров, и мисля, че генералът е прав, дето те заслужават висока чест и почитания, които впрочем народът вече им е оказал: аз също никога не съм чул нито чел ни лоша дума, нито дори укор към някого от двамата. А все пак те са от тези, които са стреляли, когато от другата страна на огневата линия е имало пак българи! Но поне са участвали в престрелки, а не в саморазправа с невъоръжени хора! И са вярвали, че се бият за свободата... А какво всъщност е свободата? Ще ви цитирам най-правдивата дефиниция, която съм срещал — съдържа се в една песен на Крис Кристофърсън, която редовно си пукам в изпълнение на Джанис Джоплин:

...
*Freedom's just another word
for nothing left to loose*
...

(свободата е просто дума, заместваща “няма какво да губя”). В този аспект аз лично питая уважение към идеалистите, докато недолюбувам тези, които ги подмамват с лъжливи илюзии; когато пък съм сигурен, че го правят съзнателно и целенасочено, просто ненавиждам тези престъпни подстрекатели и манипулатори на нечие (типично чисто и невинно младежко) съзнание.

Контрастът между етичните норми като подтекст на поведението на идеалистите и кариеристите е очебиен, в предложения лист с действащи лица в нашата драма. За мен заслугата на автора е и в това, че посочва достатъчна извадка — както като популация, така и като мотивация на поведение — за да можем да прозрем приемствеността в новоизпечената след “десетоноемврийския преврат” Номенклатура, разроила се от БКП в няколко “нови”, “демократични”, “народни”, “републикански”, “модерни”, “национални”, “либерални”, “граждански”, “свободни”, “проевропейски” и прочие партийки. Всичките без изключение — след кратък период на прекипяване и препенване — имат за водещи активисти точно най-некадърните, най-некомпетентните, най-отявлениите кариеристи от “бившите”, плюс, разбира се, съгрудниците на ДС, а като за гарнитура и колекция от откровени бандити и мафиоти. Предсказуемо, истинските идеалисти си остават в “комунистически” партии, което е все пак по-достойно за уважение. Не че бих застанал зад тяхното знаме, но все пак трябва и на противника си по идеи да окажем заслуженото — макар и само заради лоялността му към кауза, срещу която се обявяваме — ако искаме да ни откликнат със същото рицарско поведение. Защото безидейните (друга дума за заместване на “кариеристите”) нямат и капчица лоялност и не заслужават абсолютно никакво уважение. Идейните ми-

слят, че служат на Отечеството си, а карьеристите мислят само за себе си; за тях Родина е само дума... На идейните грешките може и да се простят, донякъде поне, след като посочихме смекчаващи вината обстоятелства; за невероятния ущърб на нацията, нанесен от безидейните, прошка не може и не трябва да има!!!

И още една линия на мисли, като част от разсъжденията относно идейните. Макар и да не е предмет на представената тук “трагедия”, и доколкото тази тук е само частица от цялостната драма разтърсила България през периода 1944-1989, за мен творбата на ген. Дапчев насочва разсъжденията и към факта, че идеалистичната част от комунистическата идеология запалва въображението на голяма част от младежта непосредствено след войната, вследствие на което се създава “бригадирско движение” и чрез доброволен труд се изграждат немалко инфраструктурни обекти. Същият подем в ентузиазма спрямо комунизма, подплатен със съответната пропаганда, а и при липсата на свободни и безпристрастни средства за масова информация от днешните мащаби на проникване, скорост и калибър (мисля, че всички — или поне всички, които аз познавам — осъзнахме истинската практическа стойност на термина “диктатура на пролетариата” с доста голямо закъснение), води и до набиране на членството на БКП. Този факт, както и фактът за постиженията на българската нация по време на комунистическата диктатура, днес не бива отчитан от никой от пристрастните анализатори — а, освен себе си, безпристрастен такъв още не съм срещнал. А първият факт лесно обяснява втория и води до дефиницията, която току-що ви предложих. Никога никой няма да е в състояние да даде точна оценка на миналото и респективно правдива прогноза за бъдещето, докато не отчете горното!

За да стане ясно къде моето виждане се допират до това на автора и в какво се отличава, ето — в телеграфичен формат — моята оценка за ролята на БКП в българската история:

- Марксистко-ленинската теория и практика, която БКП прегръща като свое верую и програма за действие, е *de facto* една противоречива комбинация от дълбокохуманните и високонравствени идеи на социалистите-утописти (от своя страна до голяма степен заимствани от Християнската система на човешки добродетели) като обещание за бъдещото справедливо устройство на идеалния свят без експлоатация, а с благоденствие за всички, от една страна, и концепцията за насилственото им налагане чрез “диктатура на пролетариата”, от друга. Последното прави автоматически БКП един колективен насилник, потенциален престъпник и терорист, особено и най-вече дотолкова, доколкото в първите 50-60 години от съществуването си тя е една миниатюрна, нищожна част от българското общество, включително и при налагането ѝ на власт, на върха на съветските щикове. Такава нищожна групичка от нацията не може да има претенциите да представлява интересите ѝ, поради което всичките ѝ действия трябва да се окачествят или като терористични актове

спрямо собствения си народ (когато става дума за сравнително малко на брой жертви), или като масови престъпления (убийството на около 30 000 души в периода през първата седмица след 9.9.1944; около 20 000 горяни и още толкова избити по концентрационните лагери; тук влиза и един близо 50-годишен геноцид, принуждавайки всички инакомислещи да емигрират завинаги на Запад — между 200 и 300 хиляди опита за бягство през граница, от които вероятно около една десета неуспешни, чиито извършители са избити). Никакви претенции за високи идеали не могат да оправдаят тези действия, още повече, че характеристиките “най-висш стадий на развитие”, “най-хуманната идеология и практика” и тям подобни са оспорвани от безбройните опоненти на марксистката теория и като така остават да се определят като обикновено самохвалство, самоизтъкване, или, казано по модерному, саморекламирање — в самата книга виждаме множество доказателства за това какви точно могат да бъдат на практика комунистите, и особено техните водачи (това за тези, които не са изпитали на гърба си попарата им; а за тези от нас, които имаме опит в това, ние си знаем...).

- И така, в едно справедливо и демократично устроено общество БКП няма никакъв шанс да получи от народа мандат за управление. За това е натрапена на нацията с насилие и управлява в насилие и терор 45 години. Веднъж установила диктаторски режим, главната ѝ грижа е идеологическата сфера. Комунистическата теория постулира, че религията е опиум за масите, без да осъзнава, че точно този острацизъм подсказва как марксистката догма сама превръща себе си в религия — и то войнстваща такава, тоест от най-опасен тип — и първата ѝ грижа е безпощадно да елиминира, ако трябва и чрез екстерминация, всяка конкуренция на идеологическия фронт. Поради това БКП посегна към основния стълб на хилядолетните български традиции; причината и средството за консолидацията на трите изходни нации в един народ; спойката, осигурила оцеляването му през почти петвековното турско робство — вярата в Бога. Вербуването на висшия клир от страна на ДС си е едно престъпление пар екселанс, в отделна категория от вече споменатите.

- Колективизацията на земята е още едно от престъпленията на БКП, извършено с много насилие и много жертви — активистите често не правят разлика между пребиване от бой и пребиване до смърт; не че физическата разправа би могла въобще да бъде оправдана, но само патологичен садизъм може да обясни липсата на себеконтрол при опит за силово налагане на волята ни над тази на другия индивид. Впрочем, тук вече имаме налице първия парадокс: От друга страна, колективизацията на земята е единственият път към по-интензивно и по-производително селско стопанство. Това оправдава ли насилието? Не, не и не! С насилственото уедряване на обработваемите терени комунистите ускоряват процес, който и без друго щеше да се извърши, но по естествен път това би отнело поне още едно поколение. Така че обективно погледнато тази

акция е позитив за нацията, но постигнат с много жертви и против волята на масите. Последствие на тази политика е ускорена урбанизация с негатив устройването на масово стеклите се селяни отказващи да работят в кооперативите; от друга страна пък отново е позитив създавайки резерв от работна ръка за новите индустриални проекти. Друго негативно последствие е накърняване приемствеността в селското стопанство, понеже типичният случай е най-добрите стопани да отказват да работят с най-мързеливите (обикновено новоизпечените командващи в кооператива) и да бягат в града, за да се превърнат в работници. Друг (вторичен) негатив на уедряването, при стихийното му и неконтролируемо прилагане, е потенциалното улесняване на ерозията на почвите. Извод: Няма идеология, нито практика, която да устрои нещата по-добре, отколкото това става по пътя на естественото им развитие! Насила хубост не става!!!

- След периода на “адаптация” на една нация, поставена на колене, елиминирала всякакви опозиционни елементи, БКП успешно започва да привлича голямата част от интелигенцията към задачите за икономическо модернизиране и преустройство, към създаване на сериозна инфраструктура обещаваща просперитет на държавата и народа. С други думи, негласният пакт е “Добре, вие сте абонираны за управлението, няма как да ви изместим, няма да ви се пречим по горните етажи на властта, оставете ни сега да свършим нашата работа на професионалисти, за която вие очевидно не ставате!”. В американския жаргон има такъв израз “If you can't beat them, join them!” (Ако не можеш да ги победиш — присъедини се към тях!). Точно това явление на доста масов конформизъм, особено от страна на интелигенцията (макар и “насила хубост”), предопредели постиженията в икономиката, науката, културата, спорта и всъщност подема във всички сфери на обществен живот през двадесетилетието 1960-1980. Достатъчно бе да се спазва едно-единствено условие *sine qua non*: никакъв критицизъм спрямо БКП, нейната неоспорима ръководна роля и — може ли без това — личния принос на “другаря” Тодор Живков! Е, за някои от нас и това единствено условие беше прекалено много, и разперихме криле към слънцето и късчето синьо небе над главите ни, но много хора ги устройваше, а и все пак не всеки има късмета, куража, подходящите обстоятелства... Определено не всеки го бива за ролята на Икар...

- При горните условия българският народ успя не само да постигне множество успехи както в селското стопанство, в индустриалното си развитие, културата, спорта и др., както посочих току-що; най-важното, двата ключово важни сектора — образованието и медицинското обслужване — бяха развити до възможно най-високото ниво, с което се осигуряваше основата за просперитета на нацията: здравето и просвещението. При това, достъпно за всички и то безплатно! Същият този български народ, приемайки да бъде управляван от пост-комунистическата Но-

менклатура, видя вътре в 20 години сринати в калта и образовнието и здравеопазването, резултат от необоснованите и противоположни реформи въведени от малоумници поставящи се гордо под общия занменател “демократи”.

- Както сте забелязали, навсякъде съзнателно пропускам да напиша “под мъдрото ръководство на БКП”. Защото всички тези постижения са на нацията, а не на някаква си партия, която претендира да ѝ се отреди ръководната роля. По естествения път на развитието си — и без БКП, а още по-добре и без каквито и да е партийци наоколо — България щеше да постигне дори и повече, особено като се вземат предвид (с обратен знак) разрушенията и пакостите, причинени от БКП през тези 45 години, плюс пропуснатия принос на избитите от нея през периода общо около 120 000 души и техните потенциални потомци, плюс пропуснатия принос на поне 200 000 емигранти — невъзвращенци, а и на още толкова български граждани с турско национално самосъзнание, натирени в Турция, включително потомците на тези общо поне половин милион души. Такава е равносметката!

- Като позитив за комунизма в баланса ще фигурира съхраняването на традиционните български добродетели. Наистина, като се абстрахираме от въпросите на религията, които споменахме по-горе, както и от “малко по-особеното” отношение към всички, на които е лепнат етикета “народан враг”, с който всъщност се маркират всички (явни и/или набедени, даже и когато са само предполагаеми) противници на БКП и “нейната” власт, което отношение — безмилостно, нечовешко, чудовищно и престъпно — трае докато се постигне ефективното им “неутрализиране”, отстояваната от БКП идеология застъпва тезите за светостта на морала, централната роля на семейството, почитта към възрастните, уважението и даже пиедестала за учените и ерудираните, издигането в ранг на модели за младежта на най-достоините, най-културните и най-способните, особената роля на учителите, преклонението пред героите на нацията с безбройните им подвизи и високопатриотични саможертви, обичта към роден край и Родина, стремежът към съхраняване традициите на дедите ни, към готовност за принос към възхода на Отечеството... Същото не може да се каже за днешната Номенклатура, чиито представителни партийки даже не претендират за собствена идеология, а просто копират Европейско-Американската Ценност №1, парата (впрочем, други няма — номер първи е и номер последен; останалите са планомерно и целенасочено ликвидирани). Така — някой би казал “по ирония на нещата”, но за мен това не е въпрос на парадокс, а съвсем естествения ход на събитията — стремежи се да се разграничат диаметрално от БКП, (за мен поне) новоизлюпените политици се самообвиняват в антинародна дейност.

- Подобен е случаят и с въпроса за националната сигурност и отбраната. БКП се ангажира с изграждането на силна армия — освен като

инструмент на националната сигурност, още и като средство за възпитание на младежите в патриотизъм и мъжественост. Само така се осигурява приемственост спрямо делата и подвизите на дедите ни! “Наследниците” на БКП de facto ликвидираха българската армия, застрашвайки националната сигурност и унищожавайки този многовековен традиционен наш апарат за формиране на мъже, с което за мен се наредиха на подсъдимата скамейка, отново без БКП.

● Позитив за комунистическата власт бе опазването на околната среда. Като изключим няколко малки петна за правителствени резиденции, плюс няколко замърсяващи индустриални комбинати тупнати на най-плодородните земи (ама то в България къде не е плодородна земята?) и систематично неснабдени с подобаващи пречиствателни устройства (особено в онези далечни години на скромни бюджети и отклонени в страни приоритети), политиката по време на управлението на БКП може да се определи като ярко зелена! Особено в контраст с новите “управници” (трудно ми е да употребявам тази дума без кавички, визирайки шайка бандити, полуграмотни хашлаци и корумпирани некадърници) — ако на времето негодувахме срещу тогавашната ситуация, кореспондиращата мярка днес би била няколко десетки бесилки! При комунистите държавата се грижеше за систематично залесяване и обновяване на горския парк: не съм чул за засаждането на някое дърво из планините и горите в последните 20 години; виж за масовата сеч — и по “реституирани”, и по “приватизирани”, и по “случайно опожарени”, и по “незаконносечни” държавни и общински гори чуваме най-редовно. Ако не се спре безумието и ако не се накажат всички виновници, след няколко десетилетия *Sylva Magna Bulgarica* ще бъде само далечен спомен от миналото, за нашите деца и внуци, наред със всички негативни последици — и като погрознял пейзаж, и като променени климатични и хидроложки условия, биосфера, почвена ерозия и т.н. Защото малоумниците, които допуснаха иницирането на тази катастрофа, даже нямат представа какво точно предизвикват. Но на този специално съдебен процес БКП отново няма да бъде сред обвиняемите — наред днешните престъпници би изглеждала като невръстно дете-пакостник.

● Последните няколко абзаца демонстрират БКП като патриотично действаща (тоест, в тези сфери унисонът е пълен, между думи и дела), за разлика от всички новоизлюпени политически субекти, при които действията са антинационални, докато фразеологията е политически коректен Брюкселски въздух под налягане. В същия този дух БКП в няколко аспекта проявява отношението на добър и грижовен стопанин. Предвиждайки развитие на икономиката, комунистическата власт предприе планиране на равноправни начала — без регионално изоставане, въпреки централизацията на политическата и административната власт. С други думи ръководството ѝ проявява високо чувство за отговорност. Днес ситуацията е повече от плачевна, по-скоро катастрофална, с една София превърната във витрина на някакво привидно благоденствие — бидей-

ки фокус на почти всички парични постъпления, легитимни или не, в страната — и още шепа туристически центрове, които преживяват някак, от сезон до сезон; всички останали градове спортуват безработица от минимум 20%, а селата са се обезлюдили до неузнаваемост, и процесът продължава необратимо. Както впрочем и тенденцията младите хора да бягат в чужбина. Можете ли да си представите сега моята дилема, ако трябваше днес — хипотетично — да гласувам за някоя партия-ръководителка, включвайки в кюпа и БКП? В никакъв случай не мога да приема новите конструктори, които изработиха от България една перфектна бананова република, следователно ми остава БКП. Ама как да гласувам за тези, от които избягах преди 31 г.?

• Друг позитив за БКП е придържането към един от основните принципи в хартата си, чрез поемане ролята на покровител на социално слабите. Започвайки (с един уравнилещ негатив) чрез отнемане на богатствата и обобществяването им, а по-късно чрез една уравниловка на доходите, социалистическата (за някои комунистическа) държава постигна наистина забележителни успехи в ликвидиране на бедността и изостаналостта, интегриране на малцинствата и множество други социални придобивки. Днес сме свидетели на пълен регрес, в това отношение — сякаш цяла България е натоварена в един “Трабант”, чиято скоростна кутия е зациклила на задна предавка преди двадесет и кусур години, тъй-мо преди да изкачи един стръмен връх, и сега се носи неконтролируемо обратно към бездната, а спирачките упорито отказват да сработят...

• Горните съждения съм описвал и при други случаи, обикновено все така накратко; евентуално ще ги опиша в по-подробен вариант, включително и с допълнителна аргументация и примери. Надявам се да бъдат прочетени внимателно и от застъпниците и от противниците на комунистите. Твърдението ми е, че първите приписват заслугите за успехите на България през периода, когато бяха узурпирали властта, на своята Партия-майка, като омаловажават престъпленията ѝ; вторите пък, фокусирайки вниманието си върху изстъпленията на БКП, отричат каквито и да било постижения на страната ни. Е, и едните, и другите изкривяват истината, волно или не: престъпления имаше, особено в периода на завземане и укрепване на диктаторската позиция на БКП, но и постижения имаше много и то – идеологията настрана – във всички области на човешката дейност, докато тя беше на власт, точка! Друг е въпросът, че докато престъпленията са си чисто неин “актив”, постиженията са на нацията, и щяха да бъдат постигнати със или без БКП и нейната “ръководна роля”, както тя обичаше да подчертава, без да се досеща, че ако я нямаше нея и антуража ѝ, тоест цялата Номенклатура²

² *Понятието “Номенклатура” използвам в смисъла, който съответства на думата, и който е наложен в света: на български приблизително “поименен списък на тези, които са определени да управляват”. Вече имам немалко случаи в България, където – предимно поколенията, които живяха по времето*

— професионалните политици от БКП, БЗНС, профсъюзи, ОФ и всички останали “обществени организации” — хем нямаше да пречи на творческия процес на българския гений (всички Номенклатурчици, във всички държави и във всички времена, са обикновени бездуховни празноглавци, научени само да бръщолевят политически коректни фрази, типично изтъркани клишетата, така че практическа полза от тях няма), хем нямаше да тегнат на бюджета.

Интересни са щрихите към портрета на Тодор Живков. Особено учително е да се види, че към даден момент той прозира, щото за една държава икономиката е всичко. Съобразявайки, че както решенията за насоката на развитие, принципите на организация, размера на инвестициите, приоритетите и пр., така и въпроса за управленческия кадър са все критични параметри, прагматикът в него осъзнава, че едната лоялност към “Партията-ръководителка” тук не само не стига, ами и големи бели на нацията може да докара, вместо работа да свърши. Затова и

на комунистическото управление – влагат смисъла употребяван от БКП и това става причина да възникват недоразумения. Този термин при БКП предполага поименен списък на тези, които са под контрола и наблюдението на ЦК, тоест, “наши специални кадри”. Разликата е осезаема, като ключът към моето разбиране на понятието е фразата “индивид, който е на платена длъжност обслужваща политическото статукво”. Тоест, всички политически активисти, които са на заплата за тази си “работа”, са Номенклатура. При комунизма “Номенклатура” бяха професори, директори на предприятия, писатели, висши военни и пр., само защото те бяха под “шапката” на някой от отделите в ЦК на БКП, “занимаващ се”, “наблюдаващ”, “контролиращ” дадения ресор. Бидейки професионалисти, а не платени партийни секретари, профсъюзни председатели, или други подобни, за мен тези горни категории не са част от Номенклатурата. Освен, разбира се, в случаите, когато за директори или професори и др. са назначени обикновени партийни активисти (типично некомпетентни, без професионално-управленчески опит и некадърни, но стриктно политически лоялни – “политически коректни”, както това се дефинира в ЕС днес; “работа с кадрите” игнорирам като категория, която няма реално покритие при условията на идеологически деспотизъм и администриране чрез вменияване у масите на страх от властващите). В този смисъл, цели институции съставляват част от Номенклатурата, когато са създадени единствено за обслужване на нейните интереси (а нето икономическия резултат за нацията е нула, ако издръжката им е със средства от трети страни, или негативен, когато са на държавна субсидия) – напр. т.нар. “Висша Партийна Школа” преди, а на днешно време всички от сорта институти, агенции, центрове и пр. “за изучаване на демокрацията”, “за европейски изследвания” и какви ли не още, щедро финансирани от външни фондации, “филантропи” и други донори, единствено и само за да подпомагат падението на нацията.

тръгва да идентифицира патриотично настроени кадърни професионалисти с опит, за да ги постави на ключовите ръководни длъжности. Кое го прави мини-революционер, от сорта на китайските прагматици, и не случайно имаме свидетелство, че самият Дън Сяо Пин индикира одобрението си към тази стъпка като цялостен процес в правилна за нацията посока. Приносът на Тодор Живков като ръководител на държавата е, че е проактивен, за разлика от днешните, които лягат на презумпцията (теоретична измислица на кабинетните “учени”), че понеже “демократията” и “капитализма” са по-ефикасни, по-народополезни и всички други по-по-по-, то следва да се очаква, че икономиката ще се оправи от само себе си, веднъж само като се приватизира (разбирай заграби от бандитите, мераклии за почетната в техните очи титла “бизнесмен”). Така новите и уж по-прогресивни “водачи на народа” се мятат от проблем на проблем, *post factum*, занимават се с какви ли не несъществени неща (носещи им реклама по медиите) и очевидно нямат абсолютно никакво понятие, че точно тези две характеристики на техния *modus operandi* — (i) reactive (“fire fighting”) as opposed to proactive behavior, and (ii) micromanagement — издават некадърния ръководител и му предопределят сигурен провал...

Разбира се, за да се придобие цялостен портрет на образа Тодор Живков, са необходими още много анализи, свидетелства и разкази. Например, от моята гледна точка Живков е недоучен полунинтелигент със здравия и практичен разум на селския хитрец; типичен опортюнист. Противопоставеният му в разказа на генерала Михаил Горбачов според мен е малко по-школуван интелигент, но не така здраво стъпващ на земята, както нашия човек. Заклет опортюнист и той, след като осъзнава, че без промени по-нататък не може, въвежда реформи с единствената цел да настъпи някакво подобрене, но да си остане той начело на КПСС и СССР. “Сделките” му с противната страна са фикция на авторите на такива анализи, включително “предателството” му: това бяха неговите маневри (можем да ги наречем и флирт със Запада, включващ всякакъв сорт тактически отстъпки) с единствената цел оцеляването му на върха... Впрочем, би било уместно да продължим още малко разискването на паралела между тези двама “Първи”, “Генерални” и какви ли не още: и двамата завършват главоломно кариерата си — ама то от такава височина няма и как иначе — поради предателството на приближените си. Както кариериста Луканов заби ножа в гърба на благодетеля си, комуто дотогава се подмазва най-много от всички, така и Елцин, Кучма и Кравчук не се посвениха да разбият Русия на три държави, само и само да свалят шефа си — довчера любимия бащица техен — от високия пиедестал, и да се сдобият всеки със свое президентство. Не знам за Луканов, но според мен присъдата заслужена от тази тройка е същата, както и за Дучето — обесване с краката нагоре, за да се помни от всички поколения италианци — и ако тоя си я получава на живо, сигурен съм, че един ден

руският народ ще я издаде — макар и посмъртно — на своите национални предатели. А опортюнистите, все едно, винаги си получават заслуженото — нож в гърба от най-приближените.

Теоретиците на БКП — кабинетни философи до един — нямат достоверна представа за реалния живот даже в страната си, да не говорим за външния свят. Без прочитането на стотици книги, статии и други писмени материали не можеш да твърдиш, че разполагаш с достоверна информация (от различни източници !!!), но без преживяване дълъг период от живота си работейки — истински градивен труд, а не просто като апаратчик, тоест дрънкало по партийни събрания и митинги — сред хората в дадената държава и хиляди книги не стигат, за да се сдобиеш с достоверни лични впечатления. С други думи, твърдя, че никой от тези автори не знае за какво всъщност пише, когато споменава терминология като “капитализъм”, “демокрация”, “пазарна икономика”, “експлоатация”, “профсъюзен лидер” и др., отнасяйки я към днешните времена.

Това важи с пълна сила и за Луканов, който си е един обикновен кабинетен Номенклатурчик, при това не съвестен идеологически работник, или доказан ръководен кадър, а просто върл карьерист, издигнат заради партийни заслуги на фамилията си и заради подкрепата на КГБ. Чувам да се изтъкват познанията му за Запада, но според мен това е дълбоко погрешна презумпция — такива познания са повърхностното виждане на всеки, който не е прекарал поне едно десетилетие в дадената страна в ролята на местен данъкоплатец. Ходът му с прословутия план Ран-Ът смятам просто за хитра маневра — жест хем към американците с цел индикация на намеренията му за новата посока на България, и хем в същото време за успокояване на опозицията. Така печели време, за да прави това, което е най-изгодно за него самия. А то е създаването на “новобогаташи-капиталисти” измежду приближените му кръгове в партийния апарат и ДС. По този начин, сдавайки на теория прерогатива си на единствена управляваща политическа сила, включително свободата на словото срещу нея, неговата креатура придобива икономическите и финансови лостове на властта. С други думи, нищо особено не се променя, освен нагаждането към вкусовете на консуматорите-Номенклатурчици, чиято единствена грижа е как да заграбят колкото се може повече — и по най-бързия начин — от активите на нацията, след което по някакъв начин да легитимират натрупаното. От другата страна на барикадата всичко си остава както преди — пак е “ние срещу тях”, само дето едно време беше “БКП срещу безпартийните”, а сега е “професионалните политици срещу народа”. И, да, същото е, ама не съвсем: народът масово обедня, вследствие съзнателното унищожаване на икономическия потенциал, в процеса на разграбване, а човешкият ресурс намаля с около два милиона души, 22% спрямо пиковата стойност през 1989 г.!

Някой може да възрази, че тук вече прекалявам, прехвърляйки на Луканов вина, чиято носители са управляващите след него. Да, за мен те всички — Желюжелювци, Филипдимитровци, Софиянковци и цялата им там пасмина — са съвиновни, но аз считам всички тях за рожби на неговия зъл гений, продукти на конструкторския му план като архитект на съвременната Номенклатура. За мен с Андрей Луканов започва списъка наречен Рушители на Съвременна България, като след него се нареждат абсолютно всички, които се изредиха да грабят, пардон, да властват. Всички са съпричастни, всички са съвиновни!

А ето какви са ми съображенията относно ролята на плана Ран-Ът, който за мен е използван просто като димна завеса за пред наивниците, вярващи, че като “има план”, още повече с етикета “made in USA”, значи всичко върви по правилен път и благоденствието със сигурност ще настъпи още в първите години след настъпването на “демокрацията”, “капитализма” и “пазарната икономика” (някой даже хитроумно въведе понятието “преход”). Аз не съм чел този план, нито имам такова намерение. В първите 12 години след 1989 г. посещавах България спорадично и само за кратко. Тоест, много детайли от този период ми се губят. Но ето на какво съм свидетел: През септември 2012 г. Ричард Ран помести в консервативен европейски електронен форум една статия озаглавена “Успехът на Източна Европа”. На базата на шепа макроикономически параметри той опитва да докаже — понеже е бил съветник на почти всички бивши съветски сателити, по време на “преходите” им — как всички те — е, не без трудности и проблеми — били вече толкова по-добре от времето на комунизма, и напредвали с толкова по-бързи темпове от “старите” европейски страни, че скоро щели да настигнат по благоденствие Франция — дадена заедно с тях в таблицата за сравнение — която напредвала със забавени темпове!!!... Скандализиран, написах протестно “Отворено писмо”, което бе публикувано като коментар под статията на Ран. Той не благоволи да реагира, но и няма много какво да опонира срещу изнесените факти, нито пък има полза да признае коя от двете възможности е върната, от заключението ми, че статията или е написана от някой, който омут си няма от това, за което пише, или това е просто една подигравка с мизерията на българския народ. Впрочем, скандалът настрана, точно тази негова статия е алибито му, относно обвиненията, че планът бил едва ли не конспирация срещу нацията и т.н., и т.н. Той си вярва, че посочените от него макроикономически параметри характеризират достоверно и еднозначно ситуацията, вярва, че има голям прогрес в тези страни в сравнение с икономическото им състояние по времето на комунизма, вярва, че демонстрираният ръст на техните икономики, в съпоставка с френския предсказва настигане в обозримото бъдеще... Естествено, човекът е на лов за клиенти, но при неговия ранг не би си позволил такава евтина реклама, ако питаше и най-малкото съмнение, че елементарна проверка би установила щото обобщенията

му са под нивото на един съвестен студент!

Впрочем, тази история си има продължение: през ноември 2012 г. разбрах *post factum*, че в една от телевизионните медии у нас е имало предаване точно посветено на дискусия около конспиративните теории спрямо този същия “план с големи букви”. Нещо повече, Ричард Ран е интервюиран от водещия на живо от Вашингтон, и — както се разбира от транскрипцията в Интернет-страницата на тази медия — горещо се е защитавал и аргументирал добросъвестността на колектива от плановици, както и полезността на препоръчаните мерки. Интересно защо не е привлякъл в своя полза най-силния аргумент за своята добра воля и за несъпричастност към никакви конспирации — написването на въпросната скандална статия два месеца преди това. Или пък, алтернативно, трябвало е да убеди българските си зрители в какво благоденствие вече живеят и какви още по-розови перспективи ги очакват — нещо, което той вече научно е обяснил на Западна Европа и Америка...

В завършек на историята около Западните съветници и тяхното влияние върху извършеното от Андрей Луканов — като своего рода Главен Архитект — и неговите последователи от новоизпечената Номенклатура, пръкнала се от БКП и ДС, ще приведа тук още свидетелството на проф. Стоян Марков, един от прагматиците от школата на Огнян Дойнов. Професорът служи за кратко като министър в правителството на Луканов и е присъствал на множество срещи и разговори с официални лица от Запад, които съветват българската страна, в лицето на министър-председателя, какво трябва и какво не трябва да се прави, както в икономиката, така и в другите стратегически сфери. Интересно е споделеното от спомените на проф. Марков както по отношение на Ричард Ран, така и относно визитата на Джеймс Бейкър, тогава шеф на Държавния Департамент на САЩ.

Лично за мен въпросният план е тривиален, стандартен продукт на икономисти-теоретици, тоест, университетски учени, които са консултирани от местни специалисти относно особеностите на страната. Следователно — ако допуснем, че комуникацията мажду двете групи е идеална — единственият параметър, който обуславя успеха на потенциалното реализиране на такъв план, е припокриването (респ. разминаването) между целите на управляващите и реалностите навън. Професорът е убеден, че групата икономисти, водени от Р. Ран и Р. Ът вземат присърце задачата си и проявяват висок професионализъм, както и лична позитивна нагласа и доброжелателност. Американците са силно изненадани, когато научават, че над 90% от българските граждани притежават жилището, в което живеят (за развитите страни средното е 40-50%). Още по-голямо е учудването им, че 60-70% имат и второ жилище — вила, селска къща с двор или бунгало — даващо им възможност за комбинация от отдих и допълнителни доходи, респ. прехрана.

Съветите на Бейкър са по-общи, но и много по-важни, като ключови директиви. Първата звучи приблизително така: Правете що правите, но

не посягайте на кооперативите! Вашата страна е традиционно земеделска, вие имате изключително благоприятни почвени и климатични условия за отглеждане на всякакви земеделски култури, и, ако ги използвате рационално, земеделието може да осигури благоденствието на България. Но това е при условие, че правите модерно, едро земеделие, а то може да се осъществи само чрез кооперативите. В САЩ кооперативи са главните производители на земеделска продукция. Ето например моя щат, Тексас. Там нито почвата, нито климата са благоприятни за земеделие, и ако емигрантите не са се ориентирали към кооперативно обработване на земята, просто е нямало да оцелеят. Не някаква идеология, ами самият живот им е наложил да се кооперират и по този начин да оцелеят... Втората, свързана с националната сигурност, постулира поддържането на малка, но модерна и боеспособна армия, която да удържи първия натиск на потенциален агресор, докато дойде подкрепа от съюзниците, с които ще сме в договор... Третата насока засяга предстоящата приватизация. Бейкър съветва в първо приближение така: Сега ще се появят хора, които ще искат за по една нощ да забогатеят, да станат милионери. Това са хищници, които няма да се спрат пред нищо в стремежа си да ограбят страната. Затова много трябва да внимавате как ще свършите тази работа. Трябва да създадете законова база и система на контрол, за да ограничите грабежа. То че ще има разграбване, ще има, но поне да бъде колкото се може по-малко... И не раздържавявайте всичко. Някои клонове от промишлеността, транспорта, от експлоатацията на природните ресурси, трябва да останат в ръцете на държавата. Така е в модерните Западни държави...

За мен тези съвети наистина отразяват отношение на добра воля и загриженост за съдбата на нацията; преценете сами колко от това е приложено на практика...

Визирайки “идейните” не можем да не си зададем няколко вгорчавашки въпроса: Как стана така, че всички от първото следвоенно поколение бяхме възпитани с широка култура и духовни интереси, бяхме романтици (вероятно “сантиментални глупаци”, в очите на днешната младеж), а консуматорските влечения идваха едва на второ или трето място? Защо всички ние бяхме закърмени с неизмерима обич към роден край, народ и Родина, а днешните нехаят за тези “изпразнени от смисъл понятия”, и без да се замислят — камо ли да се поколебаят — ги загърбват, за да се заселят завинаги другаде (оправдавайки се с националната катастрофа, срещу която не желаят да дадат нищо от себе си — и грам усилие дори)? Защо идеалистите-романтици не успяха да предадат щафетата на поколението, което отглеждаха и възпитаваха? Защо надделяха безличните консуматори — аполитични безидейници и убедени антипатриоти? Как така точно отвратителният пример на кариеристите и корумпираните се

оказа заразителен — сякаш породил взривообразна верижна реакция у инак съзнателните интелигенти — та успяха да заличат, вътре в рамките на едно само поколение, в съзнанието на обикновения българин традиционната му беззаветна привързаност към земята и безпределна любов към земеделския труд?

Със сигурност всичко започна “отгоре”, откъм главата — както е с всяка риба — с разлагачия пример на родители и деца. Родителите — защото прозираха безброй разминавки между думи и дела, а децата им — защото ги научиха, че те, бидейки специални, ще получават без да е нужно да дават. Това неминуемо инициира недоверие, скоро прерастнало в цинизъм, в съзнанието на “низините”. Оттам нататък никой не би могъл да убеди мислещите, че високите идеали са нещо друго освен красива фразеология необходима за докопване до властта. И така лошият пример набута масите в лагера на противника (на идеята за силна и благоденстваща национална държава) още като мислене, и то много преди да падне Берлинската стена. Най-неприятната последица от това явление е, че с течение на времето новото поколение бе все по-активно възпитавано в чисто консуматорски дух. Примерът, еманиращ от новите властващи — своего рода картел между Номенклатура и Мафия, открито рекламиращ емблемата си на Октопод — бе откровено афиширане на най-отвратителните черти на консуматорския примитивизъм. Така традиционните български добродетели бяха масово загърбвани, за да се стигне до днешното пълно нехайство за народ и отечество, открито проповядвано от мнозина — макар нерядко в това да прозира подсъзнателното желание за някакво самооправдание пред себе си. В това отношение ускоряваща и усилваща разложението роля играят и два външни фактора:

Първият е властващата в момента в Европа и на други места по света “неолиберална” Номенклатура, която упражнява пагубно влияние върху обществото: тъй като този процес трае вече повече от две десетилетия, последиците са очевидни и все повече тревожат съответните местни интелектуалци. Междувременно обаче, тъй като по инерцията на развитието — респ. пренасяне на възжеланията на хората за просперитет и благоденствие към “демократията” — Европа се оказа и образец, а по-късно и “по-голям брат”, депатриотизирането (денационализирането) на съзнанието и на млади и стари се оказа в положението на тлеещи въглини, до които са монтирали огромен вентилатор: кладата поглъща вече всичко! Вторият катализатор на деградацията е системата от вградени отвън, а и субсидирани най-често отвън “фондации”, “институти”, “агенции” и прочие инструменти за антибългарска пропаганда, които систематично почти четвърт век вече произвеждат всякакви българонегативистични писания, “изследвания” и “анализи”, чрез които целенасочено тровят съзнанието на четящите ги с оглед отблъскването им от собствения им народ. Всички те са спонсорирани с единствената цел

деградиране на обществото, отслабване на държавата и превръщането ѝ в завинаги зависим от Западна Европа и САЩ заден двор, доколкото това служи на главната цел на тези “велики сили” — изолиране и отслабване на нацията-собственик на недостъпните засега за тях руски суровинни и други ресурси. Изброените инструменти на външно влияние се оказаха извънредно ефикасни, особено що се отнася напр. до феномени като “изтичане на мозъци”, насаждането на отявлен негативизъм към собствения народ и пр.

Дали отговорите ни на горните въпроси са точни или не, ще покаже времето. Но една констатация е сигурна: по времето на омразния за преобладаващата част от нацията “комунизъм” на управленчески позиции и в най-висшата степен на йерархията се намираха хора, които бяха и компетентни, и с опит, и не жалеха сили и време да работят за народа си и неговата държава — бяха всеотдайни към делото и невзискателни, що се отнася до лични или семейни облаги. Днес, при условията на така лелената от всички “демокрация”, ситуацията е точно диаметрално противоположна: на управленчески позиции по дефиниция са само индивиди, които са нито компетентни, нито с опит, нито пък се интересуват от каквато и да било друга кауза освен лични облаги. Пиша “по дефиниция”, понеже след 31-годишен опит на емигрант — и космополит по принуда — смея да твърдя, че това е характерно за всяка една Номенклатурокрация по света и тази в България днес не е по-различна.

Анализатори от всякакъв сорт типично отричат каквито и да било позитиви на комунистическата власт. Анализатори от всякакъв сорт типично отричат каквито и да било негативи на капиталистическата власт (представителната демокрация с пазарна икономика). И едните и другите са неправни — а когато са един и същ човек, то той е двойно неправ. Възможните причини: невежество, пропаганда или комбинация от двете. Истината, както винаги, е между двете крайности във възможните оценки. И ето, надявам се, че тази книга ще помогне на търсещите истината, само истината, цялата истина...

Иван Даракчиев
4 февруари 2013
Бургас